

Asia: VN/29108/2023

Lausuntopyyntö pakoterikodirektiivin täytäntöönpanoa koskevasta työryhmämietinnöstä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ulosottolaitos kiittää oikeusministeriötä mahdollisuudesta lausua työryhmämietinnöstä. Ulosottolaitoksen edustaja on osallistunut mietintöä valmistelleen työryhmän työhön.

Mietinnössä esitetyt tavoitteet ja ehdotukset lainsäädännön muuttamiseksi on pidettävä kannatettavina ja perusteltuina. Ehdotettu sääntely on oikeasuhtaista ja ns. blankosääntelyn luonteestaan huolimatta riittävän täsmällistä ja tarkkarajaista, ja se noudattaa rikosoikeudellista laillisuusperiaatetta.

Henkilö- ja yhteisöpakotteiden täytäntöönpanossa jäädyttämisen kohteena voi olla arvokasta omaisuutta, joka voi muodostua yhdestä omaisuuserästä tai useamman omaisuuserän muodostamasta kokonaisuudesta. Ulosottomiehen havaintojen mukaan on mahdollista, että omaisuuden todellista omistusta, hallintaa tai määräysvaltaa on pyritty peittelemään erilaisin monimutkaisin järjestelyin. Henkilö- ja yhteisöpakotteiden rikkomisella ja kiertämisellä voidaan loukata pakotteilla suojattavia tärkeitä oikeushyviä, tavoitella huomattavan suurta taloudellista hyötyä sekä kuormittaa Ulosottolaitoksen ja muiden viranomaisten resursseja.

Ulosottolaitos korostaa, että jäädyttämisten tehokas täytäntöönpano sekä asianosaisten ja sivullisten oikeusturva edellyttävät, että ulosottomiehelle säädetty oikeus saada totuudenmukaiset tiedot asianosaisilta ja sivullisilta toteutuu mahdollisimman hyvin, ja että tietojenantovelvollisuuden rikkominen on myös tehokkaasti sanktioitu niissä rajoissa, joka on rikoslainsäädännön keinoin mahdollista. Mietinnön sisältämät ehdotukset ovat oikeita.

Venäjän hyökkäyksen johdosta Ukrainaan säädettyjen henkilö- ja yhteisöpakotteiden täytäntöönpanossa tehtyjä takavarikkopäätöksiä on vielä merkittävässä määrin vailla lainvoimaa, koska niitä koskevat useat valitusprosessit ovat vireillä eri oikeusasteissa. Asianosaisten ja sivullisten tietojenanto- ja ilmoitusvelvollisuuden mahdolliset laiminlyönnit tullevat arvioitavaksi rikosvastuun kannalta vasta ulosottomiehen lainkäyttöpäätösten saatua lainvoiman. Rikosprosesseista aiheutuu esitutkintaviranomaisille, Syyttäjälaitokselle, tuomioistuimille ja Ulosottolaitokselle lisätyötä, jonka määrää on vielä tässä vaiheessa vaikea arvioida. Sama koskee ulosottomiesten selvitystyön lisääntymistä ulosottomiehelle tehtävien ilmoitusten määrän todennäköisesti kasvaessa, kun sääntelyn tavoitteet toteutuvat. Vaikutusarviointia ei ole näiltä osin mahdollista tehdä nyt mietinnössä ehdotettua suuremmalla tarkkuudella, koska direktiiville on säädetty vain 12 kuukauden kansallinen täytäntöönpanoaika.

Ulosottolaitos kannattaa mietinnön sisältämiä ehdotuksia lainsäädäntömuutoksiksi.

Virtanen Aki
Ulosottolaitos